

ਅੰਦਰੂਨੀ ਮੁੱਲਾਂਕਣ ਉਤਰ-ਪੱਤਰ

(ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ ਰਿਸਪਾਂਸਸ਼ੀਟ)

ਐਮ.ਏ. (ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ) ਭਾਗ-ਦੂਜਾ
(ਸਮੈਸਟਰ ਚੌਥਾ)

ਅਕਾਦਮਿਕ ਸੈਸ਼ਨ 2022-2023

ਡਿਸਟੈਂਸ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਵਿਭਾਗ
ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ

ਡਿਸਟੈਂਸ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਵਿਭਾਗ
ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ
ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਉੱਤਰ-ਪੱਤਰ

ਰੋਲ ਨੰ. ....

ਐਮ.ਏ. (ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ) ਭਾਗ ਦੂਜਾ
ਅਕਾਦਮਿਕ ਸੈਸ਼ਨ : 2022-2023
ਸਮੈਸਟਰ ਚੌਥਾ

ਆਈ.ਸੀ.ਟੀ. ਇਨ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ
ਪਰਚਾ ਪਹਿਲਾ
ਪਾਠ ਨੰ : 1.1-1.4

ਉੱਤਰ-ਪੱਤਰ ਨੰ :1

ਪਾਠ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ .....

ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਅੰਕ .....

ਅਧਿਆਪਕ ਦੇ ਹਸਤਾਖਰ ਅਤੇ

ਮਿਤੀ.....

ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੁਆਰਾ ਉੱਤਰ-ਪੱਤਰ ਭੇਜਣ ਦੀ
 ਮਿਤੀ .....

ਹੇਠਾਂ ਆਪਣਾ ਨਾਂ ਅਤੇ ਪੂਰਾ ਪਤਾ ਪੰਜਾਬੀ
 ਵਿਚ ਸਾਫ਼-ਸਾਫ਼ ਲਿਖੋ:

ਨੱਥੀ ਕੀਤੇ ਪੰਨਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ .....

ਵਿਭਾਗ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚਣ ਦੀ ਮਿਤੀ .....

.....
 .....
 .....
 .....

ਸਮਾਂ : 45 ਮਿੰਟ

ਕੁੱਲ ਅੰਕ : 12

ਨੋਟ: ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਦੋਵੇਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ।

1.	ਆਈ.ਸੀ.ਟੀ. ਦੇ ਕੀ ਉਦੇਸ਼ ਹਨ। ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ ਇਸਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ।	10
2.	ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਉਪਰ ਸੰਖੇਪ ਨੋਟ ਲਿਖੋ :	
	(i) ਅਨੁਦੇਸ਼ਨ ਡਿਜ਼ਾਈਨ	
	(ii) ਆਈ.ਸੀ.ਟੀ. ਦੀਆਂ ਕਮੀਆਂ ਬਾਰੇ ਲਿਖੋ।	2

ਉੱਤਰ-ਪੱਤਰ ਪੂਰਾ ਹੋ ਜਾਣ ਉਪਰੰਤ ਇਸ ਪਤੇ ਤੇ ਭੇਜਿਆ ਜਾਵੇ : ਸਹਾਇਕ ਰਜਿਸਟਰਾਰ, ਡਿਸਟੈਂਸ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਵਿਭਾਗ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ - 147002

**DEPARTMENT OF DISTANCE EDUCATION
PUNJABI UNIVERSITY, PATIALA
STUDENT'S RESPONSE-SHEET**

ROLL NO. _____
M.A. (EDUCATION) PART-II
(SEMESTER-IV)

ACADEMIC SESSION : 2022-2023

PAPER-I
(ICT IN EDUCATION)

LESSON NO. 1.1-1.4
RESPONSE SHEET NO. 1

Date of receipt of the lesson.....

Marks obtained.....

Date of submission of Response

Date & Signature of the

Examiner.....

Sheet by the student.....

Write your name and address
below in BLOCK LETTERS

No. of pages attached.....

Date of receipt in the Department.....

Time Allowed : 45 min

Max. Marks : 12

Note : All questions are compulsory.

1. What are the aims of Information and Communication Technology? Discuss in detail. 10
2. Write short notes on any one of the following :-
  - i) Instructional Design
  - ii) Weaknesses of ICT 2

Please send this Response-Sheet along with your answers to : The Assistant Registrar, Department of Distance Education, Punjabi University, Patiala-147002

**ਡਿਸਟੈਂਸ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਵਿਭਾਗ
ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ
ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਉੱਤਰ-ਪੱਤਰ**

ਰੋਲ ਨੰ. ....

ਐਮ.ਏ. (ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ) ਭਾਗ ਦੂਜਾ
ਅਕਾਦਮਿਕ ਸੈਸ਼ਨ : 2022-2023
ਸਮੈਸਟਰ ਚੌਥਾ

ਆਈ.ਸੀ.ਟੀ. ਇਨ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ
ਪਰਚਾ ਪਹਿਲਾ
ਪਾਠ ਨੰ : 2.1-2.4

ਉੱਤਰ-ਪੱਤਰ ਨੰ : 2

ਪਾਠ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ .....

ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਅੰਕ .....

ਅਧਿਆਪਕ ਦੇ ਹਸਤਾਖਰ ਅਤੇ
ਮਿਤੀ.....

ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੁਆਰਾ ਉੱਤਰ-ਪੱਤਰ ਭੇਜਣ ਦੀ
ਮਿਤੀ .....
ਨੱਥੀ ਕੀਤੇ ਪੰਨਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ .....
ਵਿਭਾਗ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚਣ ਦੀ ਮਿਤੀ .....

ਹੇਠਾਂ ਆਪਣਾ ਨਾਂ ਅਤੇ ਪੂਰਾ ਪਤਾ ਪੰਜਾਬੀ
ਵਿਚ ਸਾਫ਼-ਸਾਫ਼ ਲਿਖੋ:

.....
.....
.....
.....

ਸਮਾਂ : 45 ਮਿੰਟ

ਕੁੱਲ ਅੰਕ : 12

ਨੋਟ: ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਦੋਵੇਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ।

1.	ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਰਾਹੀਂ ਸਿੱਖਣ ਦੇ ਅਰਥ, ਨਿਕਾਸ ਅਤੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਬਾਰੇ ਲਿਖੋ।	10
2.	ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਤੇ ਸੰਖੇਪ ਨੋਟ ਲਿਖੋ :	
	(i) ਕੰਪਿਊਟਰ ਦੇ ਕੀ-ਕੀ ਲਾਭ ਹਨ।	
	(ii) ਸਾਖਾਈ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦਾ ਸੰਕਲਪ।	2

ਉੱਤਰ-ਪੱਤਰ ਪੂਰਾ ਹੋ ਜਾਣ ਉਪਰੰਤ ਇਸ ਪਤੇ ਤੇ ਭੇਜਿਆ ਜਾਵੇ : ਸਹਾਇਕ ਰਜਿਸਟਰਾਰ, ਡਿਸਟੈਂਸ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਵਿਭਾਗ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ - 147002

**DEPARTMENT OF DISTANCE EDUCATION
PUNJABI UNIVERSITY, PATIALA
STUDENT'S RESPONSE-SHEET**

ROLL NO. _____
M.A. (EDUCATION) PART-II
(SEMESTER-IV)
ACADEMIC SESSION : 2022-2023

PAPER-I
(ICT IN EDUCATION)

LESSON NO. 2.1 to 2.4
RESPONSE SHEET NO. 2

Date of receipt of the lesson.....

Marks obtained.....

Date & Signature of the

Date of submission of Response

Examiner.....

Sheet by the student.....

Write your name and address
below in BLOCK LETTERS

No. of pages attached.....

Date of receipt in the Department.....

Time Allowed : 45 min

Max. Marks : 12

Note : Attempt both questions :

1. Explain the meaning, evolution and basic principles of programmed learning. 10
2. Write a short notes on any one of the following :-
  - i) Uses of Computers
  - ii) Meaning of Braching Programming. 2

Please send this Response-Sheet along with your answers to : The Assistant Registrar, Department of Distance Education, Punjabi University, Patiala-147002

**ਡਿਸਟੈਂਸ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਵਿਭਾਗ
ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ
ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਉੱਤਰ-ਪੱਤਰ**

ਰੋਲ ਨੰ. ....

ਐਮ.ਏ. (ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ) ਭਾਗ ਦੂਜਾ
ਅਕਾਦਮਿਕ ਸੈਸ਼ਨ : 2022-2023
ਸਮੇਸਟਰ ਚੌਥਾ

ਪਰਾਮਰਸ਼ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ
ਪਰਚਾ ਦੂਜਾ
ਪਾਠ ਨੰ : 1.1-1.3

ਉੱਤਰ-ਪੱਤਰ ਨੰ : 1

ਪਾਠ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ .....

ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਅੰਕ .....

ਅਧਿਆਪਕ ਦੇ ਹਸਤਾਖਰ ਅਤੇ
ਮਿਤੀ.....

ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੁਆਰਾ ਉੱਤਰ-ਪੱਤਰ ਭੇਜਣ ਦੀ
ਮਿਤੀ .....

ਨੱਥੀ ਕੀਤੇ ਪੰਨਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ .....

ਵਿਭਾਗ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚਣ ਦੀ ਮਿਤੀ .....

ਹੇਠਾਂ ਆਪਣਾ ਨਾਂ ਅਤੇ ਪੂਰਾ ਪਤਾ ਪੰਜਾਬੀ
ਵਿਚ ਸਾਫ਼-ਸਾਫ਼ ਲਿਖੋ:

.....

.....

.....

.....

ਸਮਾਂ : 45 ਮਿੰਟ

ਕੁੱਲ ਅੰਕ : 12

ਨੋਟ: ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਉੱਤਰ ਦਿਉ।

1. ਕੋਸਲਿੰਗ ਕੀ ਹੈ? ਇਸਦੀ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤੀ ਬਾਰੇ ਦੱਸੋ। ਅਗਵਾਈ ਤੇ ਪਰਾਮਰਸ਼ ਦੇ ਆਪਸੀ ਸੰਬੰਧ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿਓ।
ਜਾਂ
ਕੋਸਲਿੰਗ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਕੀ ਮੰਤਵ ਹੈ? ਇਸਦੀਆਂ ਤਕਨੀਕਾਂ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰ ਸਹਿਤ ਦੱਸੋ। 10
2. **ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਉੱਤਰ ਦਿਓ :**
  - (i) ਕੋਸਲਰ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਦੱਸੋ।
  - (ii) ਕੋਸਲਿੰਗ ਦੀ ਨੈਤਿਕਤਾ ਕੀ ਹੈ।
  - (iii) ਕੋਸਲਿੰਗ ਦੇ ਪੜਾਅ ਦੀ ਸੰਖਿਪ ਵਿੱਚ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ। 2

ਉੱਤਰ-ਪੱਤਰ ਪੂਰਾ ਹੋ ਜਾਣ ਉਪਰੰਤ ਇਸ ਪਤੇ ਤੇ ਭੇਜਿਆ ਜਾਵੇ : ਸਹਾਇਕ ਰਜਿਸਟਰਾਰ, ਡਿਸਟੈਂਸ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਵਿਭਾਗ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ - 147002

**DEPARTMENT OF DISTANCE EDUCATION
PUNJABI UNIVERSITY, PATIALA
STUDENT'S RESPONSE-SHEET**

ROLL NO. _____
M.A. (EDUCATION) PART-II
(SEMESTER-IV)
ACADEMIC SESSION : 2022-2023

PAPER-II
Counselling Process

LESSON NO. 1.1 to 1.3
RESPONSE SHEET NO. 1

Date of receipt of the lesson.....

Marks obtained.....

Date & Signature of the

Date of submission of Response

Examiner.....

Sheet by the student.....

No. of pages attached.....

Date of receipt in the Department.....

Write your name and address
below in BLOCK LETTERS

Time Allowed : 45 min

Max. Marks : 12

Note : Attempt any one question.

1. What is Counselling? Discuss its nature. Give information about the relationship of Guidance and Counselling. 10

Or

What is the importance of Counselling Process? Describe different approaches of counselling.

2. Attempt any one question :

- i) Characteristics of the Counsellor.
ii) What are the ethics of counselling?
iii) Describe steps of Counselling in short. 2

Please send this Response-Sheet along with your answers to : The Assistant Registrar, Department of Distance Education, Punjabi University, Patiala-147002

**ਡਿਸਟੈਂਸ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਵਿਭਾਗ
ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ
ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਉੱਤਰ-ਪੱਤਰ**

ਰੋਲ ਨੰ. ....

ਐਮ.ਏ. (ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ) ਭਾਗ ਦੂਜਾ
ਅਕਾਦਮਿਕ ਸੈਸ਼ਨ : 2022-2023
ਸਮੇਸਟਰ ਚੌਥਾ

ਪਰਾਮਰਸ਼ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ
ਪਰਚਾ ਦੂਜਾ
ਪਾਠ ਨੰ : 2.1-2.6

ਉੱਤਰ-ਪੱਤਰ ਨੰ :2

ਪਾਠ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ .....

ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਅੰਕ .....

ਅਧਿਆਪਕ ਦੇ ਹਸਤਾਖਰ ਅਤੇ
ਮਿਤੀ.....

ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੁਆਰਾ ਉੱਤਰ-ਪੱਤਰ ਭੇਜਣ ਦੀ
ਮਿਤੀ .....

ਹੇਠਾਂ ਆਪਣਾ ਨਾਂ ਅਤੇ ਪੂਰਾ ਪਤਾ ਪੰਜਾਬੀ
ਵਿਚ ਸਾਫ਼-ਸਾਫ਼ ਲਿਖੋ:

ਨੱਥੀ ਕੀਤੇ ਪੰਨਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ .....

ਵਿਭਾਗ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚਣ ਦੀ ਮਿਤੀ .....

.....
.....
.....
.....

ਸਮਾਂ : 45 ਮਿੰਟ

ਕੁੱਲ ਅੰਕ : 12

ਨੋਟ: ਕਿਸੇ ਇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਉੱਤਰ ਦਿਓ।

1. ਕੌਸਲਿੰਗ (ਪਰਾਮਰਸ਼) ਇੰਟਰਵਿਊ ਕੀ ਹੈ? ਇਸਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪੜਾਵਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ। ਇੰਟਰਵਿਊ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਪਰਾਮਰਸ਼ਦਾਤਾ ਨੂੰ ਕਿਹੜੀਆਂ-ਕਿਹੜੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।
ਜਾਂ

ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਕੌਸਲਿੰਗ ਦੇ ਰੁਝਾਨਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ। ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਕੌਸਲਿੰਗ ਲਹਿਰ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 10

2. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਦਾ ਉੱਤਰ ਦਿਓ :

- (i) ਨਸ਼ੇ ਦੀ ਲੋੜ ਤੋਂ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਸਮਝਦੇ ਹੋ?
- (ii) ਕੌਸਲਿੰਗ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਦੱਸੋ।
- (iii) ਸਮੂਹਿਕ ਪਰਾਮਰਸ਼ ਕੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ? ਇਸਦੇ ਲਾਭ ਦੱਸੋ।

2

**DEPARTMENT OF DISTANCE EDUCATION
PUNJABI UNIVERSITY, PATIALA
STUDENT'S RESPONSE-SHEET**

**ROLL NO. _____
M.A. (EDUCATION) PART-II
(SEMESTER-IV)**

ACADEMIC SESSION : 2022-2023

**PAPER-II
Counselling Process**

**LESSON NO. 2.1 to 2.6
RESPONSE SHEET NO. 2**

Date of receipt of the lesson.....

Marks obtained.....

Date & Signature of the

Date of submission of Response

Examiner.....

Sheet by the student.....

Write your name and address
below in BLOCK LETTERS

No. of pages attached.....

Date of receipt in the Department.....

Time Allowed : 45 min

Max. Marks : 12

Attempt all questions :

1. What is the meaning of Counselling interview? Explain the various steps involved in the counselling interview. What precautions should be taken by the counsellor while conducting counselling interview? 10

Or

Describe the counselling trends in India. Discuss the status of counselling movement in India.

2. Write a short note on any one of the following :-

- i) What do you understand by Drug Abuse?
- ii) Different methods of evaluation of Counselling.
- iii) What is the meaning of group counselling? What are the advantages of group counselling. 2

Please send this Response-Sheet along with your answers to : The Assistant Registrar, Department of Distance Education, Punjabi University, Patiala-147002

**ਡਿਸਟੈਂਸ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਵਿਭਾਗ
ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ
ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਉੱਤਰ-ਪੱਤਰ**

ਰੋਲ ਨੰ. ....

ਐਮ.ਏ. (ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ) ਭਾਗ ਦੂਜਾ
ਅਕਾਦਮਿਕ ਸੈਸ਼ਨ : 2022-2023
ਸਮੇਸਟਰ ਚੌਥਾ

ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਅਤੇ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ
ਪਰਚਾ ਤੀਜਾ
ਪਾਠ ਨੰ : 1.1-1.5

ਉੱਤਰ-ਪੱਤਰ ਨੰ : 1

ਪਾਠ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ .....

ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਅੰਕ .....

ਅਧਿਆਪਕ ਦੇ ਹਸਤਾਖਰ ਅਤੇ

ਮਿਤੀ.....

ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੁਆਰਾ ਉੱਤਰ-ਪੱਤਰ ਭੇਜਣ ਦੀ
ਮਿਤੀ .....

ਹੇਠਾਂ ਆਪਣਾ ਨਾਂ ਅਤੇ ਪੂਰਾ ਪਤਾ ਪੰਜਾਬੀ
ਵਿਚ ਸਾਫ਼-ਸਾਫ਼ ਲਿਖੋ:

ਨੱਥੀ ਕੀਤੇ ਪੰਨਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ .....

ਵਿਭਾਗ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚਣ ਦੀ ਮਿਤੀ .....

.....
.....
.....
.....

ਸਮਾਂ : 45 ਮਿੰਟ

ਕੁੱਲ ਅੰਕ : 12

ਨੋਟ: ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ।

1. ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਕੀ ਹੈ? ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵਿੱਚ ਕੀ ਅੰਤਰ ਹੈ? 10
ਜਾਂ
ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਕਰਨ ਲਈ DIETs ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਅਤੇ ਕਾਰਜਾਂ ਦੀ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜਚੋਲ ਕਰੋ।
2. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਤੇ ਸੰਖੇਪ ਨੋਟ ਲਿਖੋ : 2
  - (i) ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਾਊਂਸਲ ਫਾਰ ਟੀਚਰ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼
  - (ii) ਯੂ.ਜੀ.ਸੀ. ਦੇ ਕਾਰਜ
  - (iii) ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼

ਉੱਤਰ-ਪੱਤਰ ਪੂਰਾ ਹੋ ਜਾਣ ਉਪਰੰਤ ਇਸ ਪਤੇ ਤੇ ਭੇਜਿਆ ਜਾਵੇ : ਸਹਾਇਕ ਰਜਿਸਟਰਾਰ, ਡਿਸਟੈਂਸ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਵਿਭਾਗ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ - 147002

**DEPARTMENT OF DISTANCE EDUCATION
PUNJABI UNIVERSITY, PATIALA
STUDENT'S RESPONSE-SHEET**

ROLL NO. _____
M.A. (EDUCATION) PART-II
(SEMESTER-IV)
ACADEMIC SESSION : 2022-2023

PAPER-3
Educational Administration &
Planning
LESSON NO. 1.1-1.5
RESPONSE SHEET NO. 1

Date of receipt of the lesson.....

Marks obtained.....

Date & Signature of the

Date of submission of Response

Examiner.....

Sheet by the student.....

Write your name and address
below in BLOCK LETTERS

No. of pages attached.....

Date of receipt in the Department.....

Time Allowed : 45 min

Max. Marks : 12

Attempt all questions :

1. Define Educational Administration. Differentiate general administration from Educational Administration.

Or

Describe the function and role of DIET as promoters of quality education in our country. 10

2. Write short note on any one of the following :-

- i) Objectives of National Council for teacher education.
- ii) Functions of UGC
- iii) Purpose of educational administration. 2

Please send this Response-Sheet along with your answers to : The Assistant Registrar, Department of Distance Education, Punjabi University, Patiala-147002

ਡਿਸਟੈਂਸ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਵਿਭਾਗ
ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ
ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਉੱਤਰ-ਪੱਤਰ

ਰੋਲ ਨੰ. ....

ਐਮ.ਏ. (ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ) ਭਾਗ ਦੂਜਾ
ਅਕਾਦਮਿਕ ਸੈਸ਼ਨ : 2022-2023
ਸਮੈਸਟਰ ਚੌਥਾ

ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਅਤੇ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ
ਪਰਚਾ ਤੀਜਾ
ਪਾਠ ਨੰ : 2.1-2.5

ਉੱਤਰ-ਪੱਤਰ ਨੰ : 2

ਪਾਠ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ .....

ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਅੰਕ .....

ਅਧਿਆਪਕ ਦੇ ਹਸਤਾਖਰ ਅਤੇ
ਮਿਤੀ.....

ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੁਆਰਾ ਉੱਤਰ-ਪੱਤਰ ਭੇਜਣ ਦੀ
ਮਿਤੀ .....
 ਨੱਥੀ ਕੀਤੇ ਪੰਨਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ .....
 ਵਿਭਾਗ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚਣ ਦੀ ਮਿਤੀ .....

ਹੇਠਾਂ ਆਪਣਾ ਨਾਂ ਅਤੇ ਪੂਰਾ ਪਤਾ ਪੰਜਾਬੀ
ਵਿਚ ਸਾਫ਼-ਸਾਫ਼ ਲਿਖੋ:

.....
 .....
 .....
 .....

ਸਮਾਂ : 45 ਮਿੰਟ

ਕੁੱਲ ਅੰਕ : 12

ਨੋਟ: ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ।

1. ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਿਓ। ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਲਈ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਉਪਰ ਇਸ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ।
ਜਾਂ
 ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਕੀ ਹੈ? ਲੀਡਰ ਦੇ ਕੀ ਗੁਣ ਹੁੰਦੇ ਹਨ? ਵਿਸਤਾਰਪੂਰਵਕ ਲਿਖੋ। 10
2. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਤੇ ਸੰਖਿਪ ਨੋਟ ਲਿਖੋ :
 (i) ਸਿੱਖਿਆ ਸੰਬੰਧੀ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ
 (ii) ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ
 (iii) ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਦਾ ਸੰਕਲਪ 2

ਉੱਤਰ-ਪੱਤਰ ਪੂਰਾ ਹੋ ਜਾਣ ਉਪਰੰਤ ਇਸ ਪਤੇ ਤੇ ਭੇਜਿਆ ਜਾਵੇ : ਸਹਾਇਕ ਰਜਿਸਟਰਾਰ, ਡਿਸਟੈਂਸ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਵਿਭਾਗ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ - 147002

**DEPARTMENT OF DISTANCE EDUCATION
PUNJABI UNIVERSITY, PATIALA
STUDENT'S RESPONSE-SHEET**

ROLL NO. _____
M.A. (EDUCATION) PART-II
(SEMESTER-IV)
ACADEMIC SESSION : 2022-2023

PAPER-III
Educational Administration &
Planning
LESSON NO. 2.1 to 2.5
RESPONSE SHEET NO. 2

Date of receipt of the lesson.....

Marks obtained.....

Date of submission of Response

Date & Signature of the

Examiner.....

Sheet by the student.....

Write your name and address

No. of pages attached.....

below in BLOCK LETTERS

Date of receipt in the Department.....

Time Allowed : 45 min

Max. Marks : 12

Attempt all questions :

1. Define the term five year plan. Discuss the features of five year plan for different years along with its impact on education.

Or

What is Leadership? Write the Qualities of a Leader in detail. 10

2. Write a short note on any one of the following :-

- i) Educational Planning
- ii) Features of Five Year Plan
- iii) Concept of Leadership 2

Please send this Response-Sheet along with your answers to : The Assistant Registrar, Department of Distance Education, Punjabi University, Patiala-147002

**ਡਿਸਟੈਂਸ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਵਿਭਾਗ
ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ
ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਉੱਤਰ-ਪੱਤਰ**

ਰੋਲ ਨੰ. ....

ਐਮ.ਏ. (ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ) ਭਾਗ ਦੂਜਾ
ਅਕਾਦਮਿਕ ਸੈਸ਼ਨ : 2022-2023
ਸਮੇਸਟਰ ਚੌਥਾ

ਸੰਮਲਿਤ ਸਿੱਖਿਆ
ਪਰਚਾ ਚੌਥਾ (ਆਪਸ਼ਨ ਪਹਿਲੀ)
ਪਾਠ ਨੰ : 1.1-1.2

ਉੱਤਰ-ਪੱਤਰ ਨੰ : 1

ਪਾਠ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ .....

ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਅੰਕ .....

ਅਧਿਆਪਕ ਦੇ ਹਸਤਾਖਰ ਅਤੇ
ਮਿਤੀ.....

ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੁਆਰਾ ਉੱਤਰ-ਪੱਤਰ ਭੇਜਣ ਦੀ
ਮਿਤੀ .....
ਨੱਥੀ ਕੀਤੇ ਪੰਨਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ .....
ਵਿਭਾਗ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚਣ ਦੀ ਮਿਤੀ .....

ਹੇਠਾਂ ਆਪਣਾ ਨਾਂ ਅਤੇ ਪੂਰਾ ਪਤਾ ਪੰਜਾਬੀ
ਵਿਚ ਸਾਫ਼-ਸਾਫ਼ ਲਿਖੋ:

.....
.....
.....
.....

ਸਮਾਂ : 45 ਮਿੰਟ

ਕੁੱਲ ਅੰਕ : 12

ਨੋਟ: ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ।

1. ਅਪੰਗ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਸੰਮਲਿਤ ਸਿੱਖਿਆ ਦੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਬਾਰੇ ਦੱਸੋ।
ਜਾਂ
ਸੰਮਲਿਤ ਸਿੱਖਿਆ ਦਾ ਅਰਥ ਅਤੇ ਮਹੱਤਵ ਦੱਸੋ। 10
2. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਤੇ ਸੰਖਿਪ ਨੋਟ ਲਿਖੋ :
(i) ਸੰਮਲਿਤ ਸਿੱਖਿਆ ਦੀ ਲੋੜ
(ii) ਅਧਿਆਪਕ ਜਮਾਤ ਵਿੱਚ ਕਿਵੇਂ ਭਾਈਚਾਰਕ ਵਾਤਾਵਰਨ ਬਣਾ ਸਕਦਾ ਹੈ? 2

ਉੱਤਰ-ਪੱਤਰ ਪੂਰਾ ਹੋ ਜਾਣ ਉਪਰੰਤ ਇਸ ਪਤੇ ਤੇ ਭੇਜਿਆ ਜਾਵੇ : ਸਹਾਇਕ ਰਜਿਸਟਰਾਰ, ਡਿਸਟੈਂਸ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਵਿਭਾਗ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ - 147002

**DEPARTMENT OF DISTANCE EDUCATION
PUNJABI UNIVERSITY, PATIALA
STUDENT'S RESPONSE-SHEET**

ROLL NO. _____
M.A. (EDUCATION) PART-II
(SEMESTER-IV)

ACADEMIC SESSION : 2022-2023

PAPER-IV (Option-1)
INCLUSIVE EDUCATION

LESSON NO. 1.1-1.2
RESPONSE SHEET NO. 1

Date of receipt of the lesson.....

Marks obtained.....

Date of submission of Response

Date & Signature of the

Examiner.....

Sheet by the student.....

Write your name and address
below in BLOCK LETTERS

No. of pages attached.....

Date of receipt in the Department.....

Time Allowed : 45 min

Max. Marks : 12

Attempt all questions :

1. Define the meaning of Inclusive Education. Give its importance also.
Or
Explain the Inclusive Strategies for Disabled Children. 10
2. **Write a short note on any one of following :-**
  - i) Need of Inclusive Education.
  - ii) How will teacher create a conducive environment in the class? 2

Please send this Response-Sheet along with your answers to : The Assistant Registrar, Department of Distance Education, Punjabi University, Patiala-147002

**ਡਿਸਟੈਂਸ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਵਿਭਾਗ
ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ
ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਉੱਤਰ-ਪੱਤਰ**

ਰੋਲ ਨੰ. ....

ਐਮ.ਏ. (ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ) ਭਾਗ ਦੂਜਾ
ਅਕਾਦਮਿਕ ਸੈਸ਼ਨ : 2022-2023
ਸਮੇਸਟਰ ਚੌਥਾ

ਸੰਮੇਲਿਤ ਸਿੱਖਿਆ
ਪਰਚਾ ਚੌਥਾ (ਆਪਸ਼ਨ ਪਹਿਲੀ)
ਪਾਠ ਨੰ : 2.1-2.2

ਉੱਤਰ-ਪੱਤਰ ਨੰ : 2

ਪਾਠ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ .....

ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਅੰਕ .....

ਅਧਿਆਪਕ ਦੇ ਹਸਤਾਖਰ ਅਤੇ
ਮਿਤੀ.....

ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੁਆਰਾ ਉੱਤਰ-ਪੱਤਰ ਭੇਜਣ ਦੀ
ਮਿਤੀ .....
ਨੱਥੀ ਕੀਤੇ ਪੰਨਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ .....
ਵਿਭਾਗ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚਣ ਦੀ ਮਿਤੀ .....

ਹੇਠਾਂ ਆਪਣਾ ਨਾਂ ਅਤੇ ਪੂਰਾ ਪਤਾ ਪੰਜਾਬੀ
ਵਿਚ ਸਾਫ਼-ਸਾਫ਼ ਲਿਖੋ:

.....
.....
.....
.....

ਸਮਾਂ : 45 ਮਿੰਟ

ਕੁੱਲ ਅੰਕ : 12

ਨੋਟ: ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ।

1. ਸੰਮੇਲਿਤ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।
ਜਾਂ
ਤੁਸੀਂ ਅਪੰਗ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ 1987 ਬਾਰੇ ਕੀ ਜਾਣਦੇ ਹੋ? 10
2. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਤੇ ਸੰਖੇਪ ਨੋਟ ਲਿਖੋ :
  - (i) ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਦਾ ਸੰਮੇਲਿਤ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿੱਚ ਯੋਗਦਾਨ।
  - (ii) ਸੰਮੇਲਿਤ ਸਿੱਖਿਆ ਨੂੰ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਰੁਕਾਵਟਾਂ ਬਾਰੇ ਦੱਸੋ। 2

ਉੱਤਰ-ਪੱਤਰ ਪੂਰਾ ਹੋ ਜਾਣ ਉਪਰੰਤ ਇਸ ਪਤੇ ਤੇ ਭੇਜਿਆ ਜਾਵੇ : ਸਹਾਇਕ ਰਜਿਸਟਰਾਰ, ਡਿਸਟੈਂਸ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਵਿਭਾਗ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ - 147002

**DEPARTMENT OF DISTANCE EDUCATION
PUNJABI UNIVERSITY, PATIALA
STUDENT'S RESPONSE-SHEET**

ROLL NO. _____
M.A. (EDUCATION) PART-II
(SEMESTER-IV)
ACADEMIC SESSION : 2022-2023

PAPER-IV (Option-1)
INCLUSIVE EDUCATION

LESSON NO. 2.1-2.4
RESPONSE SHEET NO. 2

Date of receipt of the lesson.....

Marks obtained.....

Date & Signature of the

Date of submission of Response

Examiner.....

Sheet by the student.....

Write your name and address
below in BLOCK LETTERS

No. of pages attached.....

Date of receipt in the Department.....

Time Allowed : 45 min

Max. Marks : 12

Attempt all questions :

1. Discuss the role of principal in supporting inclusive education in schools.

Or

What do you know about Project Integrated Education for Disabled Children,
1987? 10

2. Write a short note on any one of following :-

i) Role of Parents for supporting Inclusion.

ii) Barriers for implementing inclusion in schools. 2

Please send this Response-Sheet along with your answers to : The Assistant Registrar, Department of Distance Education, Punjabi University, Patiala-147002

**ਡਿਸਟੈਂਸ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਵਿਭਾਗ
ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ
ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਉੱਤਰ-ਪੱਤਰ**

ਰੋਲ ਨੰ. ....

ਐਮ.ਏ. (ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ) ਭਾਗ ਦੂਜਾ
ਅਕਾਦਮਿਕ ਸੈਸ਼ਨ : 2022-2023
ਸਮੇਸਟਰ ਚੌਥਾ

ਇਸਤਰੀ ਸਿੱਖਿਆ
ਪਰਚਾ ਚੌਥਾ (ਆਪਸ਼ਨ ਦੂਜੀ)
ਪਾਠ ਨੰ : 1.1-1.5

ਉੱਤਰ-ਪੱਤਰ ਨੰ : 1

ਪਾਠ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ .....

ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਅੰਕ .....

ਅਧਿਆਪਕ ਦੇ ਹਸਤਾਖਰ ਅਤੇ
ਮਿਤੀ.....

ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੁਆਰਾ ਉੱਤਰ-ਪੱਤਰ ਭੇਜਣ ਦੀ
ਮਿਤੀ .....

ਨੱਥੀ ਕੀਤੇ ਪੰਨਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ .....

ਵਿਭਾਗ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚਣ ਦੀ ਮਿਤੀ .....

ਹੇਠਾਂ ਆਪਣਾ ਨਾਂ ਅਤੇ ਪੂਰਾ ਪਤਾ ਪੰਜਾਬੀ
ਵਿਚ ਸਾਫ਼-ਸਾਫ਼ ਲਿਖੋ:

.....

.....

.....

.....

ਸਮਾਂ : 45 ਮਿੰਟ

ਕੁੱਲ ਅੰਕ : 12

ਨੋਟ: ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ।

1. ਇਸਤਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਤੋਂ ਤੁਹਾਡਾ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ? ਇਸ ਦੇ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ? 10
2. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਤੇ ਸੰਖਿਪ ਨੋਟ ਲਿਖੋ :
  - (i) ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੀਆਂ ਆਧੁਨਿਕ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਲਿਖੋ।
  - (ii) ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਸਮੁਦਾਇ ਨੂੰ ਪ੍ਰੀਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰੋ। 2

ਉੱਤਰ-ਪੱਤਰ ਪੂਰਾ ਹੋ ਜਾਣ ਉਪਰੰਤ ਇਸ ਪਤੇ ਤੇ ਭੇਜਿਆ ਜਾਵੇ : ਸਹਾਇਕ ਰਜਿਸਟਰਾਰ, ਡਿਸਟੈਂਸ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਵਿਭਾਗ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ - 147002

**DEPARTMENT OF DISTANCE EDUCATION
PUNJABI UNIVERSITY, PATIALA
STUDENT'S RESPONSE-SHEET**

ROLL NO. _____
M.A. (EDUCATION) PART-II
(SEMESTER-IV)
ACADEMIC SESSION : 2022-2023

PAPER-IV (Option-2)
WOMEN EDUCATION

LESSON NO. 1.1 to 1.5
RESPONSE SHEET NO. 1

Date of receipt of the lesson.....

Marks obtained.....

Date & Signature of the

Date of submission of Response

Examiner.....

Sheet by the student.....

Write your name and address
below in BLOCK LETTERS

No. of pages attached.....

Date of receipt in the Department.....

Time Allowed : 45 min

Max. Marks : 12

Attempt all questions :

1. What do you mean by Women Education? Discuss its scope in detail. 10
2. **Write a short note on any one of following :-**
  - i) Enlist present plans of girl child education.
  - ii) Define minority communities. 2

Please send this Response-Sheet along with your answers to : The Assistant Registrar, Department of Distance Education, Punjabi University, Patiala-147002

**ਡਿਸਟੈਂਸ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਵਿਭਾਗ
ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ
ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਉੱਤਰ-ਪੱਤਰ**

ਰੋਲ ਨੰ. ....
ਐਮ.ਏ. (ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ) ਭਾਗ ਦੂਜਾ
ਅਕਾਦਮਿਕ ਸੈਸ਼ਨ : 2022-2023
ਸਮੇਸਟਰ ਚੌਥਾ

ਇਸਤਰੀ ਸਿੱਖਿਆ
ਪਰਚਾ ਚੌਥਾ (ਆਪਸ਼ਨ ਦੂਜੀ)
ਪਾਠ ਨੰ : 2.1-2.4

ਪਾਠ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ .....

ਉੱਤਰ-ਪੱਤਰ ਨੰ : 2
ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਅੰਕ .....
ਅਧਿਆਪਕ ਦੇ ਹਸਤਾਖਰ ਅਤੇ
ਮਿਤੀ.....

ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੁਆਰਾ ਉੱਤਰ-ਪੱਤਰ ਭੇਜਣ ਦੀ
ਮਿਤੀ .....
ਨੱਥੀ ਕੀਤੇ ਪੰਨਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ .....
ਵਿਭਾਗ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚਣ ਦੀ ਮਿਤੀ .....

ਹੇਠਾਂ ਆਪਣਾ ਨਾਂ ਅਤੇ ਪੂਰਾ ਪਤਾ ਪੰਜਾਬੀ
ਵਿਚ ਸਾਫ਼-ਸਾਫ਼ ਲਿਖੋ:

.....
.....
.....
.....

ਸਮਾਂ : 45 ਮਿੰਟ

ਕੁੱਲ ਅੰਕ : 12

ਨੋਟ: ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ।

1.	ਇਸਤਰੀ ਸਸ਼ਕਤੀਕਰਨ ਕੀ ਹੈ? ਔਰਤਾਂ ਲਈ ਸਮਾਜਿਕ ਨਿਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਲਿਖੋ?	10
2.	ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਤੇ ਸੰਖਿਪ ਨੋਟ ਲਿਖੋ :	
	(i) ਬਾਲ-ਵਿਆਹ	
	(ii) ਬਾਲ ਮਜ਼ਦੂਰੀ	2

ਉੱਤਰ-ਪੱਤਰ ਪੂਰਾ ਹੋ ਜਾਣ ਉਪਰੰਤ ਇਸ ਪਤੇ ਤੇ ਭੇਜਿਆ ਜਾਵੇ : ਸਹਾਇਕ ਰਜਿਸਟਰਾਰ, ਡਿਸਟੈਂਸ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਵਿਭਾਗ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ - 147002

**DEPARTMENT OF DISTANCE EDUCATION
PUNJABI UNIVERSITY, PATIALA
STUDENT'S RESPONSE-SHEET**

ROLL NO. _____
M.A. (EDUCATION) PART-II
(SEMESTER-IV)
ACADEMIC SESSION : 2022-2023

PAPER-IV (Option-2)
WOMEN EDUCATION

LESSON NO. 2.1 to 2.4
RESPONSE SHEET NO. 2

Date of receipt of the lesson.....

Marks obtained.....

Date & Signature of the

Date of submission of Response

Examiner.....

Sheet by the student.....

Write your name and address
below in BLOCK LETTERS

No. of pages attached.....

Date of receipt in the Department.....

Time Allowed : 45 min

Max. Marks : 12

1. What is women empowerment? Explain the ways to achieve social justice among women. 10
2. **Write a short note on any one of following :-**
  - i) Early child marriage.
  - ii) Child Labour 2

Please send this Response-Sheet along with your answers to : The Assistant Registrar, Department of Distance Education, Punjabi University, Patiala-147002